

Stikordsregister

A

Abduktion 41
Ad hoc-hjælpehypoteser 51
Administrativ praksis 331
Afsmitning fra udenlandsk ret 273
Aftaleloven 325
– § 1 245, 352
– § 30 253
– § 31 253
– § 32 253
– § 33 253
– § 36 166, 245, 252, 363
Aftaler 361
AI-systemer 379
Ajos-dommen 203, 283, 284, 417
Algoritme 375
Almindelig retslære 17
Almindelig retslære, begreb 75
Alogisk metode 201
Amerikansk retsrealisme 118
Amerikanske retspragmatisme 141
Analogifortolkning 306
Analytisk-deskriptiv metode 66
Analytisk-deskriptive metode 153, 154,
161, 175, 213
Analytiske metode, den 72
Anbringende 318
Anomali 50, 51, 52, 53, 61, 169, 405
Anordninger 270
Ansættelsesbevisloven
– § 6 311, 322
Antitetisk tolkning Se Lovfortolkning,
modsætningsfortolkning
Aquinas, Thomas 89
Arbejdsretsloven 336
Arbejdsretten 335
Aristoteles 30, 88, 95, 111, 112

Artificial intelligence 377

Austin, John 115

Autentisk lovtekst 269

B

Bacon, Francis 30, 32, 106, 126, 189
Bedømmelsesudvalg 22
Begrebsjurisprudens 141, 152, 172, 174
Behaviorisme 109, 119, 134
Bekendtgørelse 270
bemyndigelse 266
Bentham, Jeremy 115
Bentzon, Viggo
– Retlig pluralisme 182
– Retspragmatisme 157
Berkeley, George 86, 108, 169
beskyttelsespræceptiv Se præceptiv
Beslutninger
– EU-ret 277
– Folketinget 299, 303
– Juridisk metode 191, 204, 222, 224
Beslutningstvang 292
Bevis
– i falsifikationsteori 50
– I hypotetisk-deduktive metode 43
Bibetydninger Se konnotationer
Black box-teori 109, 134
Blindforsøg 45
Buskørselsloven
– § 12 252

C

Cardozo, Benjamin 142
Carnap, Rudolf 87, 106, 107
Case-opgave 385
Checkloven
– § 38 305

Stikordsregister

Cicero 88
Cirkulærer 338
CISG 288
Coase, Ronald Harry 145
Cogito ergo sum 30
Comte, August 105
Contra legem
– Direktiv konform fortolkning 284
– Retssædvaner 350, 351
Corroboration 50
Cyberspace 381

D

Dahl, Børge 149
Danske Lov 152, 215
De lege ferenda 73, 75, 214, 215
De lege lata 64, 73, 75, 214, 215
De sententia ferenda 75
Deduktion 36
– I filosofisk metode 70
– I rationalismen 33
– Juridisk metode 201
– Præmisforudsætninger 37
– Præmisser 36
Deklaratorisk regel 264, 265
Dekonstruktion 78, 173
Demarkation 23
– Retsvidenskab 198
Demarkationsproblemet 23
Demokrit 35, 55, 108
Den Europæiske
  Menneskerettighedskonvention Se
  EMK
Den Europæiske Union Se EU
Denotation 292
Der Wienerkreis 106
Descartes, René 30, 32
Deskriptive retsfilosofier 79
Deskriptive retskildeteorier 79
Determinisme 55, 56, 109
Deterministiske årsagskæder 109
Dewey, John 138, 139
Dilthey, Wilhelm 163
Direktiver
– EU-retten 277, 278
– Kildesøgning 285
– Minimumsdirektiver 279
– Retlige (Ross) 121, 122

– Totalharmonisering 279
– Virkning 280
Diskursiv mediering 175
Diskursteori 175
– Retlige værdier 213
Diskursteori i retsvidenskab 177
Dissens 326
Dobbelt blind-forsøg 45
Dogmatik 64
Dogmatisme 52
Dogme 52
– Semantik 64
Doktrinen 64
Dommes opbygning 319
Domstolkning 320, 321
Dr.-afhandling 22
Dualisme
– International ret 284, 417
– Overfor pluralisme 180
– Retskildeteorier 81
Dualistisk retsopfattelse 203
Durkheim, Émile 171
Dworkin, Ronald 94
Dynamisk fortolkning 258, 272, 287, 309,
  310
Dynamisk sandhed 48

E

E contrario-slutning (e.c.) Se
  Lovfortolkning,
  Modsætningsfortolkning
Efterarbejder 299
Ekstensiv fortolkning 309
Ekstern kilde 199
Ekstern synsvinkel 42, 45, 80, 81, 106,
  120, 128, 132, 164
EMD 98, 100, 183, 221, 243, 272, 286,
  287, 310, 328, 399
EMK 98, 100, 203, 221, 236, 258, 267,
  272, 273, 275, 276, 286, 287, 291,
  312
Empati 164
Empirisk metode
– Induktion 42
Empirisme 32, 33
Empirismens metodeidealer 42
Epistemisk cirkularitet 69
Epistemologi 28, 63

Erfaringens subjektive karakter 164
 Erhvervsfondsloven
 – § 57 307
 Erhvervsjura 148
 Erkendelsesskepticisme 30
 EU-direktiv 259
 EU-ret 276
 – Beslutninger 277
 – Direktiver 277, 278
 – EU-retsakter 277
 – Forordninger 277
 – Forrang 282
 – Principper 280
 – Supranational ret 276
 – Traktaterne 280
 EU-retsakter 277
 Europæiske Menneskerettigheds
 Konvention, den Se EMK

F

Falsifikation
 – Anomali 50
 – Befæstet teori 50
 – Hjælpehypoteser 51
 – Og verifikation 51
 – Retsrealisme 122
 – Semmelweis 43
 – Teori 50
 – Wienerkredsen 107
 Fejl
 – Bacons idollære 30
 – Dobbelt blind-forsøg 45
 – Eliminering i undersøgelse 26, 44
 – Fejltolkning 67
 – Forsøgsledereffekten 31
 – I det målt relevans 39, 40
 – I logiske præmisser 36
 – I målingen (reliabilitet) 38
 – Instrumenter 50
 – Mulige fejlkilder 42, 44
 – Noceboeffekt 44
 – Oplysning om usikkerhed 409
 – Placeboeffekt 44
 – Refleksion 45
 Ferieloven 352
 Filosofi
 – Og videnskab 21
 – Videnskabsopfattelser 24

Filosofi om retsvidenskab Se kapitel 3-10
 Finnis, John 95
 Flagermuseksemplet 164
 Folkeret 274
 Folketingets Ombudsmand 333
 Folketingstidende 269
 Forarbejder 142, 183, 197, 238, 261, 299,
 300, 301, 302, 303, 307, 311, 371, 393,
 395, 402, 403, 410
 Forbrugerbeskyttelsesloven 316
 – § 21 265
 – § 3 313
 Foreningsfrihedsloven 287
 Forforståelse 163, 164, 165, 166, 167,
 168, 169, 170, 187, 230, 292, 293,
 310
 – I juridisk fortolkning 166, 167, 168,
 187, 292, 293, 310
 – Som forskerparadigme 169
 Forhandlingsmaksimen 318
 Forholdsnormer 121
 Forklaringsteori 55
 – Findes en forklaring? 55
 – Funktionel forklaring 59
 – Intentionel forklaring 58
 – Kausalforklaringer 56
 Formel retfærdighed 187
 formelle regler 265
 Formålsfortolkning 304
 Fornuftsteoriene 90
 Forordninger, EU 277
 Forrang 282
 Forskelsbehandlingsloven 283, 284
 Forskning, begreb 61
 Forskningsfrihed 62
 Forsvarshandling 22
 Forsøgsledereffekten 31
 Fortolkning 291
 Forvaltningsloven 328
 Forventningssynspunkter 236
 Forældelsesloven
 – § 1 313
 – § 3 313
 Frank, Jerome 119
 Fredsorden 77
 Frenologi 39
 Fuller, Lon 93
 Funktionel forklaring 59

Stikordsregister

Funktionærloven 362
– § 17 a 352
Fysikalisme 106
Fænomenalisme 108
Færdelsesloven
– § 101 202
– § 41 202
– § 42 202
– § 43 202

G

Gadamer, Hans-Georg 163, 168
Galilei, Galileo 29, 108
generalklausul 263, 264
Generelle tjenestebefalinger 338
Gewirth, Allan 95
Global metode 224
God skik-normer 354
Godskørselsloven
– § 3 252
Grotius, Hugo 89
Grundloven 256
– § 88 282
– § 19, stk. 1 275
– § 20 276, 282, 290
– § 3 257, 273, 320, 330, 331, 339
– § 41 259
– § 43 241, 267, 322
– § 63 267, 273, 331, 339
– § 71 285
– § 71, stk. 3 257
– § 72 285
– § 73 267, 285, 351
– § 74 285
– § 75 285
– § 75, stk. 2 267
– § 76 257, 285
– § 77 257, 285
– § 78 285
– § 79 285
– § 82 338
– § 88 256
Grundrettigheder 93, 96, 99, 102, 186,
219, 258, 282, 285, 286
Gældsloven
– § 27 308
– § 9 360

H

Habermas, Jürgen 91, 158
Hagerup, Francis 153, 154, 155, 156, 174,
175
Handelsagentloven
– § 1 352
Hart, Herbert 78, 91, 129, 130, 132
Hedinius, Ingemar 120
Hegel, Georg Wilhelm Friederich 86, 116
Heidegger, Martin 163
Hermeneutik *Se* kapitel 7
– For forståelse 164
– Gælder forståelsen 163
– Helhed 166
– Helhedsmening 167
– Historiciteten 163
– I retsvidenskaben 166
– Indlevelse 164
– Introspektion 164
– Kritik 168
– Meningssammenhæng 165
– Ontologi 165
– Semantik 163
Hermeneutisk cirkel 165
Hermeneutisk spiral 165
Historicitet 163
Historismens metodeidealer 47
hjemmel 266
Hjælpehypotese 48, 49, 51
Hobbes, Thomas 55, 90, 101
Holmes, Oliver 119, 141
Hume, David 30, 32, 106, 108, 115, 117
Hybrid 111
Hyperbol 81
Hypotetisk-deduktive metode 43, 44
Hägerström, Axel 119

I

Idé, begreb 34, 35, 85
Idé, eviggyldig 34
Idealisme *Se* kapitel 4
– Begreb 85
– Berkeley, George 86
– I antikken 34
– I retsvidenskaben 87
– Kant, Immanuel 86
– Kritisk 86
– Naturret 87

- Objektiv 86
- Ontologi 34, 86
- Retsidealisme 91
- Retsidealisme efter 2. Verdenskrig 92
- Subjektiv 86
- Ideologisk retspositivisme, den 115
- Idiografisk videnskab 172
- Idoler, Francis Bacons 30
- Hulens 31, 189
- Stammens 31, 189
- Teatrets 31
- Torvets 31

- Ikke nationale domme 327
- ikrafttræden af lov 266
- Indretningssynspunkter 236
- Indskrænkende fortolkning 294
- Induktion 37
- Bevis 37
- Empirisk metode 42
- I retsvidenskab 38
- Og falsifikationsteori 50
- Problem ved retsfilosofier 81
- Validitetskrav 39
- Inkorporeringsloven 100, 275, 285, 286, 291
- Instans 324
- Instrumentalisme
- Deweys 138
- Intentionelle forklaringer 58
- Intern synsvinkel 80, 128, 164, 168, 207
- International komparativ ret 72
- International metode 224
- International ret 272
- Intersubjektiv prøvbarhed 44
- Intersubjektivitet
- Carnaps erkendelse 107
- Hermeneutik 164
- I retsforskningen 210
- Retlige værdier 212, 213
- Retsvidenskab 74
- Videnskabsideal 211
- Introspektion 138, 164

J

- James, William 138
- Jherings, Rudolph von 116
- Juridisk fortolkning 292
- Juridisk metode 193, *Se* kapitel 11

- Alogisk 201
- Én metode 193
- Ikke nationale kilder 203
- Metodeprogram 204
- Traditionel beskrivelse 195
- Traditioners betydning 197
- Universel beskrivelse 194
- Jørgensen, Stig
- Hermeneutik 167
- Pluralisme 181
- Retlig pluralisme 181

K

- Kant, Immanuel 90, 115, 152
- Kausalforklaringer 56
- Kelsen, Hans 117
- Kohærens
- Filosofien 70
- Retspraksis 184
- Retsvidenskab 48, 191, 297
- Sandhedskriterium 29
- Kommissionsloven
- § 1 352
- Komparativ ret 72
- Kompetencenormer 121
- kompetenceregler 266
- Kongelig anordning 270
- Konkursloven 168, *Se*
- Konnotation 292
- Konsensus
- Sandhedskriterium 29
- Konstruktive skole, den 141, 153
- Konstruktivisme 171, *Se* kapitel 8
- Den sociale konstruktion 172
- Den tyske naturret 174
- Historisk 154
- Kritik 155, 156
- Kvalitative undersøgelser 46
- Ontologi 110, 171
- Retshistorisk 153, 154
- Retsvidenskab 173
- Kontrafaktiske hypoteser 58
- Korrespondens
- Sandhedskriterium 29
- Kritiske teorier 18
- Kuhn, Thomas 169
- Kunstig intelligens 377
- Kutyme 351

Stikordsregister

- Kvalitative metoder 46, 189
Kvalitet af undersøgelse 38, *Se* reliabilitet og validitet
Købeloven 300, 362
– § 1 352
– § 59 308
- L**
Legal risk management 149
legaldefinition 262
Lejeloven 252, 362
Let sag 200
Lette og svære sager 200
Leukippos 35
Lex posterior 311, 312, 313
Lex specialis 311, 312, 313
Lex superior 289, 311, 312
Ligebehandlingsloven
– § 9 301
Lighedsbetragtninger 233
Ligningsvejledningen 341
Llewelyn, Karl 119, 181
Locke, John 97, 101
– Samfundspagten 90
Logik *Se* Deduktion
Logiske positivisme, den 24, 44, 50, 108, 113, 117
– kritik 107
Lokalplan 343
Lov om finansiell virksomhed
– § 43 166, 252
Lov om finansielle rådgivere
– § 7 252
Lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg 262
Lov om juridisk rådgivning
– § 2 252
Lov om social pension
– § 1 a 201
Lov om videnskabelig uredelighed 223
Lovbekendtgørelse 268
Love
– Autentisk tekst 269
– Bekendtgørelser 270
– Fortolkning 291
– Grundrettigheder 285
– Kildesøgning 269
– Lovbekendtgørelser 268
– Lovkonflikter 310
– og EU-ret 276
– Og folkeret 274
– Opbygning 261
– Retskildehierarki 289
– Tilblivelse 259
– Vedtaget af Folketinget 258
Loven, retskildegruppen *Se* kapitel 13
Lovforarbejder 259
Lovfortolkning 249, 291, 292
– Analogifortolkning 306
– Direktivkonform 278, 279, 292
– Direktivkonformt 293
– Domstolenes (retspraksis) 316
– Dynamisk fortolkning 309
– Ekstensiv fortolkning 309
– Formålsfortolkning 304
– Grundelementer 292
– Indskrænkende 294
– Kontekstens betydning 293
– Modsætningsfortolkning 308
– Objektiv fortolkning 303
– Ordlydsfortolkning 298
– Præciserende 296
– Restriktiv fortolkning 309
– Resultat 294
– Retlige værdier 297
– Semantisk betydning 293
– Subjektiv fortolkning 299
– Udvidende 296
– Virkning 294
Lovkonflikter 310
lovs formål 262
Lovtidende 269
Lovtidendeloven
– § 3 266
Lundstedt, Wilhelm 120
Länderberichte 72
- M**
Mach, Ernst 106, 108
Markedsføringsloven
– § 3 166, 252
Marx, Karl 109
Massekontakter 363
Materialisme 35, 108
– Empiri 110
Materialistisk ontologi 35, 42, 108

Materialistisk udslag af retten 134
 materielle regler 265
 Meningssammenhæng 165
 Menneskerettigheder 96
 Menneskerettighedsdomstolen Se EMD
 Menneskerettighedskonventionsloven Se
 Inkorporeringsloven
 Metafysik 119
 Metodeidealer
 – Empirismen 42
 – Historismen 46, 47
 – Pragmatismen 46, 47
 – Rationalismen 45
 – Retsdogmatikken 47
 – Retsdogmatisk forskning 209
 – Videnskabelige 26
 Metoderefleksioner 205
 Metodologi 42
 Modsætningsfortolkning 308
 Modsætnings slutning
 Se Lovfortolkning, modsætnings-
 fortolkning
 Monistisk retsopfattelse 203
 Montesquieu, Charles de 89, 258
 Motiver 259
 Motiver til lov Se Forarbejder

N

Nagel, Thomas 164
 Narratio 319
 Naturbeskyttelsesloven
 – § 1 262
 – § 2 262
 Naturlig sproglig forståelse 298
 Naturret 87, 88, 89
 Neurath, Otto 106
 Newton, Isaac 108
 Noceboeffekt 31, 44
 Nomotetisk videnskab 55
 Nordisk retspragmatisme 149
 Nordisk retsrealisme 119
 Normative retskildeteorier 80
 Nørregaard, Lauritz 90

O

Obiter dictum 322
 Objektiv fortolkning 298, 303

Objektiv teleologisk fortolkning
 Se Lovfortolkning, formålsfortolkning
 Offentlighedsloven 328
 Olivecrona, Karl 120
 Ontologi 108
 Ontologi, begreb 33
 Ombudsmandsloven 333
 Ophavsretsloven
 – § 3 252
 ophævelsesbestemmelse 267
 Oplevelser som ontologi 110
 Ordlydsfortolkning 298, 303
 overgangsbestemmelse 267

P

Paradigmeteori 169
 Partsautonomi 244
 PECL 288
 Peer-review 22
 Peirce, Charles Sanders 138
 Perspektivdistance 165
 Ph.d.-afhandling 22
 Phalén, Adolf 119
 Placeboeffekt 31, 44
 Plagiat
 – I projektopgaver 410
 Planer 342
 Planloven
 – § 1 262
 – § 12 343
 – § 13 343
 – § 18 343
 – § 19 343
 Platon 34
 Pluralisme 179, Se kapitel 9
 – Amerikansk retspluralisme 181
 – Begreb 180, 183
 – Flere ontologiske tilgange 180
 – Flersidet forskningspraksis 179
 – Nordisk retspluralisme 181
 – Polycentri 183
 – Retspluralisme 181
 – Rettens aktører 182
 – Rettens forskellig rækkevidde 182
 – Rettens funktioner 182
 – Rettens producenter 182
 – Sandhed i retspluralisme? 184
 Pluralistic ignorance 31

Stikordsregister

- Polycentri *Se* Pluralisme
Popper, Karl 50
Popper, Karl R. 44, 50, 51, 60, 108
Positive ret, den 113
Positivisme 105, *Se* kapitel 5
– Den logiske positivisme 106
– Empirisk metode 42
– Empirisme 33
– Engelske retspositivisme 114
– Ideologisk retspositivisme 115
– Kausalforklaring 56
– Nordiske retsrealisme 119
– Om moral i retspositivisme 113
– Ontologi 108
– Realisme 111
– Retspositivisme 113
– Retspositivisme og magt 114
– Retspositivisme, eksternt perspektiv 45
– Retspositivismens historie 114
– Retspositivistisk ontologi 114
– Retsrealisme 118
– Sociologisk retspositivisme 114
– Tyske retspositivisme 115
– Wienerkredsen 106
Posner, Richard Allan 143, 144, 146
Pound, Roscoe 142
Pragmatisme 137, *Se* kapitel 6
– Amerikansk retspragmatisme 141
– Betydning i nordisk ret 158
– Kritik 139
– Kritik af retspragmatisme 162
– Metodeidealer 47
– Nordamerika 139
– Nordisk retspragmatisme 149
– Og metafysik 137, 143
– Ontologi 138
– Realistisk juridisk metode 153
– Retspragmatisk metode 153
– Retsøkonomi 145
– Retsøkonomi, kritik 147
– Sammenfatning af retspragmatisme 160
– Sandhedskriterium 29
– Økonomi som eneste argument 146
– Økonomiske hensyn 147
Principper
– Dansk ret 65, 227
– EU-ret 280
– Ronald Dworkin 94
Private ankenævn 337
Privatretlige kodifikationer 288
Proaktiv jura 149
procedureregler 265
Produktansvarsloven 279
Prognoseteorien 123
Projektopgave 385
Proportionalitetsgrundsætningen 242
Provisorisk sandhed 49, 50, 70
præceptiv regel 264
Præciserende fortolkning 296
Præjudikat 321, 323, 324, 325
Præmis i dom 321, 323
Præmis i logik 36
Præmisforudsætninger 37
Præskriptive retsfilosofier 80
Præskriptive retskildeteorier 80
Præventiv jura 149
Pseudovidenskab 23
Psykiatriloven
– § 5 332
Pufendorf, Samuel 89
Påstand 318, 319
- ## R
- Radbruch, Gustav 92
Rammestyling 342
Ratio decidendi 321, 327
Rationalisme 32
– Deduktion 33
– I retsvidenskaben 66
– Metodeideal 45
Rationalistiske naturret 89
Rationalistiske naturretstænkere 91
Rawls, John 90, 181, 183
– Reasonable pluralism 181
– Samfundspagten 90
Realisme 111, 112, 113, 118, 119, 128, 129, 142
– Alf Ross 120
– Amerikansk retsrealisme 118
– Filosofisk 111
– Filosofisk og retlig 118
– Ideologisk 120
– Kritik af retsrealisme 125
– Kritiske 112
– Naive 112

- Nordisk retsrealisme 119
- Ontologi 112
- Repræsentative 112
- Retsrealisme 118
- Redelighed, videnskabelig 223
- Reine Rechtslehre 117
- Rekurs 333
- Relativisme 52
- Reliabilitet 38
- Renteloven
  - § 1 352
- Restriktiv fortolkning 309
- retlig standard 263, 264
- Retlig subsumption 195, 253
- Retlig trinfølge 289
- Retlige standarder 103, 166, 251, 316
- Retlige værdier 227, 228
  - »Den gode stat« 243
  - Balancering af styrkeforhold 245
  - Delegationsforbud 241
  - Demokrati 238
  - Effektivitetshensyn 240
  - Genopretningshensyn 248
  - Indretnings- og forventningssynspunkter 236
  - Inhabilitet 241
  - Legalitetsprincippet 241
  - Ligestillingsprincip 248
  - Lighedsbetragtninger 233
  - Loyalitetspligt 249
  - Partsautonomi 244
  - Proportionalitetsgrundsætningen 242
  - Præventive hensyn 248
  - Retssikkerhed 235
  - Risikominimering 246
  - Tillidshensyn 245
- Retroduktion 41
- Retsdogmatik
  - Afgrænsning til retspolitik 214
  - Analyse 204, 207
  - Beskrivelse 213
  - Deskription 213
  - Forhold til retlige værdier 209, 211
  - Forholdet til retsanvenderens beslutning 209
  - Introduktion 64
  - Metode 205
  - Og praktikerne 222
- Ontologi 65
- Opgaver 64, 205
- Rationale eller empiri 33
- Rationalisme 66
- Retskildebegrebet 198
- Sociale konstruktioner 65
- Systematik 216
- Systematik, kriterier 218
- Systematik, traditionel 219
- Systematik, udfordringer 220
- Transparens 211
- Unikke træk 67, 223
- Videnskabelig redelighed 223
- Videnskabsidealiser 209
- Retsdogmatisk metode *Se* kapitel 11
- Retsfilosofi 69
- Retsfilosofi og videnskabsteori 78
- Retsforskning
  - Flere epistemologier 185
  - Mange sider 188
- Retshistorie 68
- Retsidealisme 87, 91, 92
- Retskilde
  - Begreb 198
  - Hierarkier 289
  - Ikke fund af »kilde« 198
- Retskildegupper 195
  - Loven 255
  - Retspraksis 315
  - Sædvanen 344
- Retskonstruktivisme 173
- Retslitteratur 372
- Retsplejeloven
  - § 11 317
  - § 12 317
  - § 224 317
  - § 226 317, 322
  - § 267 a 252
  - § 3 318
  - § 338 318
  - § 340 319
  - § 340 ff. 318
  - § 344 319
  - § 357 320
  - § 368 317, 318
  - § 371 318
  - § 41 b 328
  - § 7 318

Stikordsregister

- § 745 307
- §§ 41-41 g 328
- Retspluralisme *Se* Pluralisme
- Retspolitik 73
- Retspositivisme *Se* Positivisme
- Retspragmatisme *Se* Pragmatisme
- Økonomi til retspolitik 147
- Retspraksis 315
- Afgørelses betydning 323
- Dissens 326
- Dommers alder 326
- Instans 324
- Mønster 323
- Trykte og utrykte domme 327
- Retsprincipper 230
- Retsrealisme *Se* Realisme
- Retssikkerhed 235
- Retssociologi 68
- Retssædvaner 345
- Retsteori
- Begreb 75
- Retsvidenskab 63
- Retsvidenskab og retsfilosofi *Se* kapitel 3
- Retsøkonomi *Se* Pragmatisme
- Rettens formål 76
- Rettens gyldighed 83
- Robotter 379
- Rorty, Richard 139, 140
- Rosenthal-effekten 31
- Ross, Alf 120, 121, 122, 123, 124, 125,
126, 127, 128, 160, 196, 214, 304, 361
- Russell, Bertrand 139

S

- Samfundspagten 90
- Sandhed, provisorisk 49
- Sandhedskriterier 28
- Sandhedsparadokset 48
- Savigny, Friederich Carl von 116
- Schleiermacher, Friedrich 163
- Schweigaard, Anton 152
- Selvregulering 365
- Semantisk betydning 291, 293, 298
- Semmelweis, Ignaz Philipp 43
- Service-loven
- § 129 239
- Skepsis 29
- Skinner, B.F. 109

- Slutningsformer 35
- Social konstruktion *Se* konstruktivisme
- Socialt fænomen, retten er 77
- Sociologisk retspositivisme 114
- Solipsisme 107
- Stang, Fredrik 155
- Statsskatteloven
- § 6 308
- Straffeloven
- § 1 241, 250, 304, 306, 307
- § 123 307
- § 232 251
- § 244 307
- § 93 308
- Subjektiv fortolkning 299
- Subjektiv teleologisk fortolkning *Se*
Lovfortolkning, formålsfortolkning
- Subjektive oplevelsestotaliteter 107
- Supranational ret 276
- Svær sag 201
- Sædvaner 265
- Sædvanen som retskildegruppe 344
- Sædvaner
- God skik-normer 354
- Kutyme 351
- Retssædvaner 345
- Retssædvaner contra legem 350
- Sædvanlig forståelse 298

T

- Tamanaha, Brian 160
- Teknologi 375
- Teleologi i antikken 112
- Teleologi i pragmatismen 153
- Teleologisk fortolkning *Se*
Formålsfortolkning
- Teleologisk metode 153
- Thomasius, Christian 89
- tilbagevirkende kraft 266
- tillid 264
- Tillid 149, 246, 253, 331, 344, 351, 356,
360
- Tinglysningens loven
- § 10 349
- § 15 307
- § 4 347
- § 40 347
- § 42 a 348

Traktatretligt funderede kilder 272
 Transitional justice 102
 Transparens 79, 228, 369, 370
 – I retsforskningen 210
 Trinfølge 289
 Trykt dom 327, 329
 Tvind-sagen 257

U

Udvidende fortolkning 296
 UNIDROITS Principles 288
 Universitetsloven 17, 61
 Uskrevne normative faktorer 227, 228,
 229, 232
 Ussing, Carl 155
 Utrykt dom 327, 328

V

valg af fortolkning
 – lovens formål 262
 Valg af fortolkning 278
 – Direktivkonform fortolkning 278
 – I almindelighed 297, 298, 310
 – Retlige værdier 227
 – Udvidende 296
 Validitet 27, 38, 39, 40
 – I retsforskningen 206
 – Retsdogmatik 39
 Vedtægter 363
 Vejledning om lov kvalitet 260
 Vejledninger 341
 Verifikation 106
 Videnskab
 – Almindelige metodeidealiser 26
 – Begreb 22
 – Demarkation 23
 – Forskellige 23

– Forskellige opfattelser 24
 – Pseudovidenskab 23
 – Værdifri 53
 Videnskabelig uredelighed 223
 Videnskabsidealiser
 – Almindelige (fælles) 26
 – Redelighed 223
 – Retsdogmatikken 209
 Videnskabsopfattelser 24
 Videnskabsteori, begreb 21
 Voldgift 334
 Voldgiftsloven 334, 335
 Vorverstandnis 163
 Vrangforestillinger *Se idoler*
 Værdipapirhandelsloven
 – § 35 295
 Værdipræmisses 53, 133

W

Watson, James B. 109
 Wienerkredsen 106
 Wienerkreis, der 117
 Wittgenstein, Ludwig 106, 129, 140
 Wolff, Christian 89, 152, 174

Z

Zahle, Henrik
 – Retlig polycentri 183
 – Retspragmatisme 157, 161
 Zenon 88

Ø

Økonomiske argumenter 146
 Ørsted, Anders Sandøe 150, 151

Å

Årsagsforklaringer 56